

Flevo Birdwatching

Datum van de excursie:

11 April 2016

Bezochte gebied:

Oostvaardersplassen, 5600 ha wetland tussen Almere en Lelystad,
Excursie van 08.00 tot 16.20 uur

Begeleider:

Robert de Groot

Nederlandse naam	English name	Scientific name
Fuut	Great Crested Grebe	<i>Podiceps cristatus</i>
Dodaars	Little Grebe	<i>Tachybaptus ruficollis</i>
Aalscholver	Great Cormorant	<i>Phalacrocorax carbo</i>
Grote zilverreiger	Great Egret	<i>Casmerodius albus</i>
Blauwe reiger	Grey Heron	<i>Ardea cinerea</i>
Ooievaar	White Stork	<i>Ciconia ciconia</i>
Lepelaar	(Eurasian) Spoonbill	<i>Platalea leucorodia</i>
Knobbelzwaan	Mute Swan	<i>Cygnus olor</i>
Kolgans	White-fronted Goose	<i>Anser albifrons</i>
Grauwe gans	Greylag Goose	<i>Anser anser</i>
Brandgans	Barnacle Goose	<i>Branta leucopsis</i>
Bergeend	(Common) Shelduck	<i>Tadorna tadorna</i>
Nijlgans	Egyptian Goose	<i>Alopochen aegyptiacus</i>
Smient	(Eurasian) Wigeon	<i>Anas penelope</i>
Chileense Smient	Chiloe Wigeon	<i>Anas sibilatrix</i>
Wilde eend	Mallard	<i>Anas platyrhynchos</i>
Krakeend	Gadwall	<i>Anas strepera</i>
Pijlstaart	(Northern) Pintail	<i>Anas acuta</i>
Slobeend	(Northern) Shoveler	<i>Anas clypeata</i>
Wintertaling	(Common) Teal	<i>Anas crecca</i>
Tafeleend	(Common) Pochard	<i>Aythya ferina</i>
Kuifeend	Tufted Duck	<i>Aythya fuligula</i>
Nonnetje	Smew	<i>Mergellus albellus</i>
Bruine kiekendief	Marsh Harrier	<i>Circus aeruginosus</i>
Havik	(Northern) Goshawk	<i>Accipiter gentilis</i>
Buizerd	(Common) Buzzard	<i>Buteo buteo</i>
Torenvalk	(Common) Kestrel	<i>Falco tinnunculus</i>
Waterhoen	Moorhen	<i>Gallinula chloropus</i>
Meerkoet	(Common) Coot	<i>Fulica atra</i>
Scholekster	Oystercatcher	<i>Haematopus ostralegus</i>
Kluut	Avocet	<i>Recurvirostra avosetta</i>
Kleine plevier	Little ringed Plover	<i>Charadrius dubius</i>
Kievit	Northern Lapwing	<i>Vanellus vanellus</i>
Kemphaan	Ruff	<i>Philomachus pugnax</i>
Grutto	Black-tailed Godwit	<i>Limosa limosa</i>
Tureluur	(Common) Redshank	<i>Tringa totanus</i>
Zwarte ruiter	Spotted Redshank	<i>Tringa erythropus</i>
Kokmeeuw	Black headed Gull	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>
Stormmeeuw	(Common) Gull	<i>Larus canus</i>

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

RAFIKI

BIRDWATCHING

Flevo Birdwatching

	Zilvermeeuw	Herring Gull	<i>Larus argentatus</i>
	Grote mantelmeeuw	Greater Black-backed Gull	<i>Larus marinus</i>
	Kleine mantelmeeuw	Lesser Black-backed Gull	<i>Larus fuscus</i>
	Houtduif	Wood Pigeon	<i>Columba palumbus</i>
	Holenduif	Stock Dove	<i>Columba oenas</i>
	IJsvogel	(Common) Kingfisher	<i>Alcedo atthis</i>
(H)	Grote bonte specht	Great spotted Woodpecker	<i>Dendrocopos major</i>
(H)	Veldleeuwerik	Skylark	<i>Alauda arvensis</i>
	Oeverzwaluw	Sand Martin	<i>Riparia riparia</i>
	Boerenzwaluw	Barn Swallow	<i>Hirundo rustica</i>
	Huiszwaluw	House Martin	<i>Delichon urbica</i>
	Graspieper	Meadow Pipit	<i>Anthus pratensis</i>
	Witte kwikstaart	White Wagtail	<i>Motacilla alba</i>
	Gele kwikstaart	Yellow Wagtail	<i>Motacilla flava</i>
	Winterkoning	Wren	<i>Troglodytes troglodytes</i>
	Roodborst	Robin	<i>Erithacus rubecula</i>
	Blauwborst	Bluethroat	<i>Luscinia svecica</i>
	Merel	Blackbird	<i>Turdus merula</i>
	Beflijster	Ring Ouzel	<i>Turdus torquatus</i>
	Kramsvogel	Fieldfare	<i>Turdus pilaris</i>
	Zanglijster	Song Thrush	<i>Turdus philomelos</i>
(H)	Snor	Savi's Warbler	<i>Locustella luscinioides</i>
	Rietzanger	Sedge Warbler	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
	Zwartkop	Blackcap	<i>Sylvia atricapilla</i>
	Fitis	Willow Warbler	<i>Phylloscopus trochilus</i>
	Tjiftjaf	Chiffchaff	<i>Phylloscopus collybita</i>
	Pimpelmees	Blue Tit	<i>Parus caeruleus</i>
	Koolmees	Great Tit	<i>Parus major</i>
	Spreeuw	(Common) Starling	<i>Sturnus vulgaris</i>
	Ekster	Magpie	<i>Pica pica</i>
	Kauw	(Eurasian) Jackdaw	<i>Corvus monedula</i>
	Raaf	(Common) Raven	<i>Corvus corax</i>
	Zwarte kraai	Carrion Crow	<i>Corvus corone</i>
	Huismus	House Sparrow	<i>Passer domesticus</i>
	Vink	Chaffinch	<i>Fringilla coelebs</i>
	Groenling	Greenfinch	<i>Chloris chloris</i>
	Kneu	Linnet	<i>Carduelis cannabina</i>
	Rietgors	Reed Bunting	<i>Emberiza schoeniclus</i>

	74	3	77
	Soorten waargenomen /	(H) = Alleen gehoord /	Total
	Species observed	Heard only	

Opmerkelijk:

Weer: Zonnig, met een strakke noordenwind, 4 Beaufort. Temperatuur oplopend tot 16°C.

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

RAFIKI

BIRDWATCHING

Nummers tussen haakjes corresponderen met nummers op de kaart hieronder. Groene tekst is algemene beschrijving, zwart is waargenomen op excursie

Zeearend (10) Deze plek wordt in de winter vaak afgesloten, om in de Driehoek (het voormalig bos er vlak voor) rust te bieden aan de grote grazers. Het pad, inmiddels in beton gegoten, naar deze hut begint bij het Bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer aan de Knardijk. Vandaar kan je in 15 minuten naar deze hut wandelen, maar er is vaak onderweg meer te zien. Karpers onder de bruggen, mezen, Boomkruiper en soms Grauwe Vliegenvanger in het bos. Daarna Fuut bij de Zigzag brug en dan in het knekelveld van dode bomen vaak Putter, Vink, Gekraagde Roodstaart, Tjiftjaf en soms Raaf. Een groep Belgen zag hier ooit de Eleonora's Valk. Dat is voor mindere goden niet weggelegd. Vanuit de hut een weids uitzicht. Let vooral op langs de randen van alle plassen, altijd waadvogels en eenden. Vroeger, voor Augustus 2015, ook een blik op het nest van de Zeearend, maar dan wel 3.3 kilometer ver. Dat nest is toen met de boom mee omgevallen: Boerenzwaluw bij het Bezoekerscentrum. Verder lopend langs het betonpad komen we door het wilgenbos. Winterkoning, Pimpel- en Koolmees. In een opengespleten, omgevallen boom zit een Zanglijster te broeden. Het is misschien tien meter van het drukke pad, maar toch blijft het dier strak op de eieren zitten, de meeste mensen zien het nest toch niet. Aan de andere kant zit een Vink, ook op het nest. Een structuur van korstmos, die als een puist naast de stam op een zijtak is gebouwd. Toch kijke je er makkelijk overheen. Leve de telescoop. We vinden geen Blauwborst in het rietmoeras, en mogen nog niet richting de Driehoek en de Zeearend-hut. We keren daarom terug, in de beschutting van de bomen, vanwege de koude wind.

Oostvaardersveld met Krakeendhut (5) en Poelruiterhut (6) Een terrein dat opnieuw is ingericht om dezelfde vier landschappen te hebben als in de Oostvaardersplassen. Maar hier is een aantal paden aangelegd waardoor men toegang heeft en die landschappen kan verkennen. Open water, grasland, rietkragen en wilgenbos. De twee metalen hutten stonden er vanoudsher al, het houten kijkscherm is nieuw: We proberen de IJsvogel te zien. Het nest is duidelijk in beeld, maar binnen is de wekker kennelijk nog niet afgegaan. De eenden er omheen zijn Tafeleend, Slobeend, Wintertaling, Kuifeend. Er vliegen zwaluwen over, Oever- en iets hoger ook Huiszwaluw.

Kleine Praambult (7) Dat was een kleine uitkijkheuvel, maar deze is in de herfst van 2015 vergroot en biedt nu ruimte aan meer dan twee telescopen tegelijk. Het gedeelte van de graslanden dat men van hier uit kan zien is niet zo groot, maar toch levert een korte stop vaak wel wat op. Ook de sloot aan de andere kant van de spoordijk heeft zijn verrassingen. Enkele malen in de vorm van een Chileense Smient: Hier rijden we langs, aan de linkerkant van de weg staan de Konik, een kudde van ongeveer 40 stuks.

Grote Praambult (8) Uitzicht over een heel groot terrein. Recht vooruit het oude talud van de brug. Links ervan de restanten van een bos van Vlier, wilg en wat Meidoorn. Volkomen weggegeten door Edelherten en Konik-paarden, die in de winter de bast van de bomen pellen. Rechts een zandvlakte met waterplassen, let hier op Vos, Raaf, in de bomen er omheen zit ook vaker een Havik en vrijwel zeker Buizerd. Heckrund loopt hier ook meestal in beeld: Vooral veel grote grazers, op het bijna kaal gegeten grasveld. De slachtoffers van honger lokken een klein aantal Raven aan, een enkele daarvan vliegt dicht voorbij. Buizerd miauwt en komt ook in beeld, verderop nog meer. Koffie smaakt ook goed. De zoektocht naar Zeearend blijft vruchteloos, we zien alleen het nest, maar het is nog een beetje heilig. Veel meer dan een grijzer driehoekje wordt het niet. Langs de Lage Vaart rijden we verder. De vleugellamme Kolgans zien we, en ook vraatschade door de Bever.

Oostvaarder(1), NME Centrum gemeente Almere. Twee verdiepingen vogelplezier. Op de eerst verdieping een zaal met glazen ramen die een goed uitzicht biedt op de Oostvaardersplassen. Soms, in de zomer, kunnen de ramen open geschoven. Op de tweede verdieping ligt het Kraaiennest, een open balkon, wel met een dak erboven, maar zonder de vertekening die zelfs de beste ruiten toch nog altijd geven. Op de eilandjes in het meer voor dit gebouw broeden Kluut, Kievit, Kleine Plevier: Altijd zijn er Grauwe Ganzen en het spektakel van een Vos in de lente die de gansjes belaagt. Goede kans op meerdere soorten roofvogels, Zeearend, Slechtvalk, Bruine Kiekendief maar ook Sperwer, Havik, Buizerd en soms, voor een paar dagen in de herfst Visarend: Er wordt verbouwd op de eerste verdieping, een nieuwe display met historisch-archeologisch materiaal. Vanachter glas zien we Kluten, enorme groepen Brandganzen en ook wat Smienten. Hier vinden we tot onze verbazing de Chileense Smient weer terug. Anderhalf jaar lang niet gezien, en nu weer terug. (Even naar Buenos Aires geweest?). Dan heb je ineens niet genoeg aan de gids van Europese vogels.

Natte Graslanden (19) Iets meer dan een vierkante kilometer, aan drie kanten te bezichtigen vanaf fietspaden en vanachter kijkschermen. Voormalig weidegebied, nu beschermd. Meest interessant in lente en herfst. Droogt in de zomer soms te ver uit. Open grasland met ondiepe plassen en slootjes. Veel waadvogels, maar ook soms jagend Zeearend, Havik en Sperwer. Watersnip, en meerdere soorten eenden, Dodaars en soms Georde Fuut op het water. De struiken op de dijk herbergen veel zangvogels, maar deze verstoppen zich vaak goed. In de wilgen aan de zuidkant van het fietspad veel sporen van Bever: In deze tijd van het jaar, met een hoge waterstand, is het een goed punt om naar toe te gaan. Bij het eerste scherm zien we Kuifeend, prachtig belicht door de zon. Verderlopend over het fietspad langs de dichtbegroeide dijk horen we Rietzanger, zien we een Kneu in vol ornaat, rode borst, bruine rug en grijzige staart, een mannetje. Vrouw vliegt langs, later zien we er een zitten die veel valer en minder uitgesproken gekleurd is. Bij de hut, let op de hoofden, heel even een roep die aan Cetti's Zanger doet denken. Op het water tegenover de hut zwemmen meerdere Pijlstaarten. Er zwemmen Dodaarzen voorbij, soms luid jodelend. Op het gras lopen Kievit, Smient, Grutto, Tureluur en Brandganzen. We zien nog Slobeenden en Wintertaling hier. Vooral de aantallen en ook de variatie zijn indrukwekkend.

Gebied zuidwest van Almere, (niet genummerd, links beneden net buiten de kaart). Uitkijkend naar Amsterdam, het eiland Pampus, het keileembultje waar Muiderberg op ligt. Achter ons landschapskunst, het markeert de plek waar een scheepswrak is ontdekt, onderzocht en vervolgens, *in situ*, is achtergelaten, bedekt met extra grond. Er zit geen pot met goud meer in. Het gedeelte rond de windmolens heeft meestal Grauwe Ganzen en Buizerd. Soms een Vos. Bij Pampushaven, een voormalige werkhaven liggen vier blauwe drijvende huizen. Altijd even opletten hier. Soms Krooneend en in de winter meerdere soorten eenden, waaronder zaagbekken. Volg de borden naar nog een voorbeeld van landschapskunst: "Garden of Love and Fire" Deze landschapskunst is ontworpen door dezelfde architect, [Daniel Libeskind](#), die de Freedom Tower heeft ontworpen, gebouwd op Ground Zero, de plaats van het WTC in New York. Bij de mestvaalt in de buurt (even verder rijden, scherp rechts zijweg nemen, en dan na honderd meter) vaak zangvogels aan het foerageren op de aanwezige insecten, Witte en Gele Kwikstaart, Grote Lijster, Roodborsttapuit: Lunch bij het monument, waarna we naar Pampushaven rijden. Daar vinden we Kuifeenden en Fuut. Niet erg grote oogst, zelfs met twee Grote Zilverreigers meegeteld.

Kwelwater (15) Parkeerplaats met inrit die haaks staat op de Oostvaardersdijk, voorzichtig. Ernaast gelegen op een van de laagste punten van Zuid Flevoland enkele hectares ondiep water. Een plas die misschien iets ondieper wordt in de zomer, maar nooit opdroogt. Tegen de herfst is het waterpeil vaak laag en waadvogels foerageren dan in de vrijgekomen modder. Kluut, Tureluur, Witgat, Watersnip. Enorm rietveld naast de plas. Als we Blauwborsten zien of Baardmannen dan is het hier: De Blauwborst hier is kort in beeld, een Baardman vliegt voorbij, maar is voor de deelnemers te snel. Een Rietgors is dan beter te zien. Zowel man als vrouw komen onderin het riet naar de voorkant van het rietveld. Twee Bruine Kiekendieven boven het riet aan de overkant. Wanneer we naar het volgende punt rijden, pakken we ook nog even een stukje doodlopende dijk tegenover de Block van Kuffeler. De poging om hier Nonnetje te zien slaagt wonderwel; tien vrouwen en twee mannen op minder dan dertig meter.

Trekvogellandje (18) Een stukje land dat nooit ergens toe heeft gediend. Nu ingericht als een plasdraslandje. Valt in de zomer droog, maar wanneer er water zichtbaar is dan zitten er vaak veel vogels. Zwarte Ibis, Kleine Zilverreiger, Roerdomp en Ooievaar zijn hier gezien. Ook in de bosjes tussen het veld en de sluis verschillende zangvogels: Zanglijster, Groenling, Fitis, Tjiftjaf, Kneu en Braamsluiper, Grasmus, Putter en Nachtegaal: Er roept een Dodaars, maar die blijft buiten beeld. Een Groenling zit vol in de zon boven in een struik, mooi waarnemen. Kneuen vliegen ook voorbij. Veel Grauwe Ganzen met pullen, Kievit, en een half dozijn Grote Zilverreigers. Boerenwaluw, Zwartkop, Fitis en Tjiftjaf komen ook in beeld.

Parking Noord (17) Ruime parkeerplaats met makkelijke inrit. Aan de oostkant van de parkeerplaats is in de verte, op 3.1 km afstand, het nest van de Zeearend te zien. Dichterbij op het ondiepe meer zelden heel veel vogels, maar bij een sterke westenwind willen grote groepen duikeenden (Kuif en Tafel) en Slobeend wel eens schuilen. Het water van dat meer is ondiep en wordt snel troebel door golfslag die modder opwerfelt. Aan de kant van het IJsselmeer ligt een schuilhaven met steigers en golfbrekers. In de zomer heel veel Visdieven, maar ook Noordse Sterns, Kokmeeuwen, Stormmeeuwen en broedende Holenduiven op de golfbreker. De struiken iets meer naar het noorden beschutten soms grote groepen waadvogels, tientallen

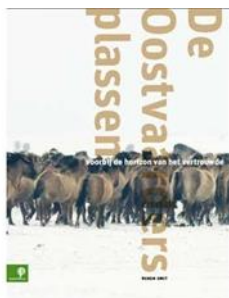
Flevo Birdwatching

Watersnippen : Een stop om Stormmeeuw aan de lijst toe te voegen. Het lukt maar nauwelijks, gelukkig zit er een bijna volwassen exemplaar. Nog steeds een zwart bandje om de snavel, maar wel al groen-gele poten. Er zit een Grote Mantelmeeuw naast; die heeft nog meer tijd nodig om echt volwassen te worden. Bij het nest van de Zeearend is er geen volwassen beest te zien, er is ook nog geen ei uitgekomen. In het riet horen we een Snor, maar vanwege de harde wind zit die niet hoog genoeg in het riet om ook gezien te worden.

Keersluisplas en Bovenwater(9) De eerste ligt ten zuiden van de Knardijk, is ondiep, troebel en vaak goed voor Slobeenden en Lepelaars. Deze plas vriest snel dicht en dan verdwijnen de vogels ook allemaal. De ander kant van de dijk heeft het diepere Bovenwater, met waterplanten, helderder. In de winter langer open, en dan goed voor Brilduiker, Nonnetjes, Fuut en vaak Rosse Stekelstaarteend. In trektijd soms honderden Zwarte Sterns en Dwergmeeuwen. Let ook op kleine fuutachtigen: Dodaars en Geoorde Fuut, zelfs vaak in prachtkleed en dan onmiskenbaar, in de winter soms ook Kuifduiker : Het is nog steeds rustig hier op en langs de Knardijk. We zien de grote Aalscholverkolonie, er vliegt boven het riet weer een Bruine Kiekendief. Een stukje verder zit er een Buizerd in een boom, een heel licht exemplaar, Het water staat vrij hoog boven de plas, er lopen dus geen steltlopers hier.

Oostvaardersveld met Krakeendhut (5) en Poelruiterhut (6) Dit gebied bezoeken we nog een keertje omdat het licht nu iets beter is, de zon staat meer op de ingang van het IJsvogelnest. En het heeft vrijwel meteen succes, we zien zelfs twee IJsvogels tegelijk. Er is ook nog tijd om Kleine Plevier beter te zien. De Ooievaar loopt nu vlak aan de overkant van het water. Iets verder, tussen de Meidoorns staan niet alleen ganzen. We zien er ook Kramsvogel en Beflijster. Een mooi mannetje met duidelijk zwart kleed en witte borstbaan overdwers. Er loopt ook nog een klein aantal Gele Kwikstaarten, toch een goed idee om hier nog even terug te gaan. We schudden handen en gaan ons weegs.

Meer weten? Boeken over de Oostvaardersplassen:

Titel: De Oostvaardersplassen, voorbij de grenzen van het vertrouwde. Fotografie: Ruben Smit.
Tekst: Rinske Hillen en Jan Daan Hillen, in samenwerking met Frans Vera. ISBN 978-90-

816300-1-6.

Titel: Oostvaardersplassen, nieuwe natuur op oude zeebodem. Samenstelling: Bremer, P., Berg, L van den, Euverman, G., Wigbels, V., Tempel, J. Uitgever : Staatsbosbeheer ISBN: 90-805009-2-5

Flevo Birdwatching

Hutten en uitkijkeuvels in Flevoland, in of bij het gebied van de Oostvaardersplassen.

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

RAFIKI BIRDPWATCHING

